

Onderwerp Financiering Veldwerk Schiphol 2023 en 2024 en rol gemeenten vanaf 2025	
Nummer	2023/473802
Portefeuillehouder	Loenen, D. van
Programma/beleidsveld	2.3 Opvang, wonen en herstel
Afdeling	MO
Auteur	Houtrijve, van, Alex
Telefoonnummer	06 43 03 56 47
Email	Avanhoutrijve@haarlem.nl
Kernboodschap	Met de samenwerkingsafspraken Veldwerk Schiphol 2023 en 2024 tussen de Royal Schiphol Group BV, de Koninklijke Marechaussee (verder KMar) en de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer, kan het Veldwerk Schiphol (verder Veldwerk) in 2023 en 2024 worden voortgezet. Het Veldwerk geleidt op de luchthaven dak- en/of thuisloze mensen en mensen die verward gedrag vertonen door naar zorg en ondersteuning buiten Schiphol. Hiermee wordt de overlast en het veiligheidsrisico tot een minimum beperkt. Met de brief van de gemeente Haarlem en de gemeente Haarlemmermeer worden de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) aangesproken op hun landelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de regievoering en financiering van het Veldwerk. De gemeente Haarlem kondigt in deze brief aan per 1-1-2025 de verantwoordelijkheid voor de regievoering en de organisatie van de noodzakelijke samenwerking voor de financiering van het Veldwerk neer te leggen.
Behandelvoorstel voor commissie	Commissie Samenleving (ter informatie)
Relevante eerdere besluiten	- Convenant Veldwerk Schiphol 2019/2020 (2018/827925)- Collegebesluit: Samenwerkingsafspraken Veldwerk Schiphol 2021 en 2022 (2020/1195374)- Samenwerkingsafspraken Veldwerk Schiphol 2021 en 2022 (link)

Besluit College d.d. 9 mei 2023	Het college van burgemeester en wethouders Besluit: 1. De samenwerkingsovereenkomst Veldwerk Schiphol 2023 en 2024 aan te gaan met de gemeente Haarlemmermeer, de Royal Schiphol Group BV en de KMar ten behoeve van het Veldwerk. 2. Per 1-1-2025 als gemeente Haarlem de verantwoordelijkheid voor de regievoering en de organisatie van de noodzakelijke samenwerking voor de financiering van het Veldwerk neer te leggen. 3. De brief aangaande de verantwoordelijkheid voor de regievoering van de organisatie en de financiering van het Veldwerk aan de ministers van VWS en J&V, tezamen met en ondertekend door het college van Haarlemmermeer, te versturen. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

Schiphol trekt al jaren dak- en/of thuisloze mensen en mensen die verward gedrag vertonen aan. Een aantal van hen verbleef hier tot 2015 niet alleen overdag, maar ook 's nachts. De sociale problematiek en overlast op de luchthaven namen sterk toe. Sinds 2015 werken de gemeenten Haarlem en Haarlemmermeer en de Royal Schiphol Group BV op Schiphol intensief samen met Schiphol Social Work (hierna SSW) en de Koninklijke Marechaussee (hierna KMar) voor ondersteuning en doorgeleiding van een gevarieerde groep kwetsbare mensen. De samenwerking is gericht op de dak- en/of thuisloosheid, verslaving en/of psychiatrische problematiek. Het resultaat van de samenwerking is een sterke vermindering van de overlast en meer/betere toeleiding naar zorg van de meeste 'vaste bewoners' van Schiphol.

Omdat het overgrote deel van de dak- en/of thuisloze mensen meestal van buiten de Haarlemse regio¹ komt (buitenland of andere delen van Nederland), is het belangrijk dat deze mensen zo snel mogelijk worden doorgeleid naar het juiste land of gemeente. Inmiddels is vanuit de samenwerking een effectieve aanpak ontwikkeld waarbij mensen die verward gedrag vertonen zo snel mogelijk

¹ In 2022 kwamen 40 van de 2057 unieke personen, ofwel ongeveer 2%, die SSW heeft geholpen uit Haarlem of Haarlemmermeer.

worden doorgeleid naar de juist ondersteuning buiten Schiphol. Soms is dat binnen de regio, maar meestal daar buiten.

2. Besluitpunten college

1. De samenwerkingsovereenkomst Veldwerk Schiphol 2023 en 2024 aangaan met de gemeente Haarlemmermeer, de Royal Schiphol Group BV en de Koninklijke Marechaussee (KMar).
2. Per 1-1-2025 als gemeente Haarlem de verantwoordelijkheid voor de regievoering en de organisatie van de noodzakelijke samenwerking voor de financiering van het Veldwerk neer te leggen.
3. De brief aangaande de verantwoordelijkheid voor de regievoering van de organisatie en de financiering van het Veldwerk aan de ministers van VWS en J&V, tezamen met en ondertekend door het college van Haarlemmermeer, te versturen.

3. Beoogd resultaat

Met het vaststellen van de samenwerkingsafspraken voor het Veldwerk Schiphol wordt het Veldwerk in 2023 en 2024 voortgezet en daardoor worden:

- de (dreigend) dak- en/of thuisloze mensen en mensen die verward gedrag vertonen op Schiphol naar passende zorg en/of ondersteuning buiten Schiphol toegeleid;
- de overlast en het veiligheidsrisico, als gevolg van dak- en/of thuisloosheid en/of verward gedrag, op en rond Schiphol beperkt.

Met het neerleggen van de taak als organisator van de samenwerking per 1-1-2025, spreekt de gemeente Haarlem, samen met gemeente Haarlemmermeer, de ministeries aan op hun verantwoordelijkheid voor de regierol van de organisatie en financiering van het Veldwerk.

4. Argumenten

Het besluit past in het beleidskader van Opvang Wonen en Herstel

Haarlem is op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning als centrumgemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke opvang (verder MO) van dak- en/of thuisloze mensen in de Regio Midden-Zuid-Kennemerland en Haarlemmermeer. Schiphol ligt op grondgebied van de gemeente Haarlemmermeer en valt hiermee binnen de Haarlemse regio. De hulpverlening aan dak- en/of thuisloze mensen op Schiphol is onderdeel van het Regionaal beleidskader Opvang Wonen en Herstel 2022-2027.

Het voortbestaan van het Veldwerk is in het belang van de gemeente Haarlem

In de Wmo is vastgelegd dat dak- en/of thuisloze mensen zich tot elke gemeente kunnen wenden voor MO (landelijke toegankelijkheid). Vervolgens wordt onderzocht in welke gemeente de

betrokkene de meeste kans van slagen heeft op duurzaam herstel. Voor MO geldt dat de gemeente waar iemand zich aanmeldt verantwoordelijk is voor de eerste opvang (tot de eventuele warme overdracht, zie hierna). De Brede Centrale Toegang en de MO in Haarlem zijn niet berekend op de extra aanvragen van Schiphol. Inmiddels heeft SSW een effectieve aanpak ontwikkeld om de meeste dak- en/of thuisloze mensen en mensen die verward gedrag vertonen naar passende zorg en ondersteuning elders in het land toe te leiden. Gezien de resultaten op landelijke schaal voor de betrokken doelgroep, is het voor de Haarlemse regio van belang dat het Veldwerk wordt voortgezet.

De regievoering van de organisatie en de financiering (de organisatie) past bij de landelijke verantwoordelijkheid van de ministeries VWS en J&V

Voor het continueren van het Veldwerk is met de samenwerkingspartners naar structurele financiering gezocht, maar dat is (vooralsnog) niet gelukt. De gemeente Haarlem en de gemeente Haarlemmermeer zijn van mening dat het organiseren en regelen van financiering van het Veldwerk geen gemeentelijke (Wmo-)taak is, maar een landelijke verantwoordelijkheid. Zo wordt de KMar door de activiteiten van SSW aanzienlijk ontlast en worden de doelgroepen met herkomst van *buiten* de regio vooral naar passende zorg en ondersteuning *buiten* de regio toegeleid. Daarnaast blijkt uit de cijfers dat het veelal om mensen gaat die niet afkomstig zijn uit de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en Haarlemmermeer. Van de 1644 unieke personen die SSW in 2021 verder heeft geholpen, was 4% afkomstig uit de regio. In 2022, waarin 2057 unieke personen werden geholpen, is dit gedaald naar 2%. Dit laat zien dat het Veldwerk een landelijke verantwoordelijkheid is, niet een gemeentelijke.

5. Risico's en kanttekeningen

In 2023 en 2024 dragen de KMar en J&V, naast middelen vanuit de Royal Schiphol Group BV; gemeente Haarlem en gemeente Haarlemmermeer, financieel aanzienlijk bij aan de financiering van het Veldwerk. Echter is deze bijdrage incidenteel, waardoor de toekomstige financiering onzeker is.

De aanvraag voor financiering voor 2023 en 2024 bij VWS loopt nog, dus ook die is onzeker. De Royal Schiphol Group BV is bereid de tekorten, waar nodig, aan te vullen (zie meer hierover onder punt 5).

Aan de samenwerking blijft het college als centrumgemeente Haarlem en gemeente Haarlemmermeer deelnemen. In 2023 en 2024 zet het college in op de overdracht aan het ministerie van VWS en/of J&V van de landelijke verantwoordelijkheid om zodoende het Veldwerk voort te laten bestaan. Of en hoe de gemeente Haarlem financieel vanaf 2025 financieel bijdraagt, moet nader bepaald worden.

6. Uitvoering en kosten

SSW vraagt voor de aanpak voor 2023 en 2024 € 863.400 per jaar aan en wordt gefinancierd via cofinanciering. De onderstaande tabel geeft de verdeling weer:

Dekking	Bedrag 2023 incl. BTW (afgerond)	Bedrag 2024 incl. BTW (afgerond)
<i>Centrumgemeente Haarlem (regionale middelen maatschappelijke opvang²)</i>	€ 189.000	€ 189.000
<i>Gemeente Haarlemmermeer</i>	€ 50.000	€ 50.000
<i>Koninklijke Marechaussee</i>	€ 120.000	€ 120.000
<i>Royal Schiphol Group BV</i>	€ 151.000 + €128.000	€ 151.000 + €128.000
<i>Ministerie van Justitie & Veiligheid</i>	€ 226.000	€ 226.000
<i>Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport</i>	?	?
Totaal	€ 864.000	€ 864.000

Voor 2023 en 2024 is de financiering rond; de Royal Schiphol Group BV heeft toegezegd het tekort in de begroting van €128.000 voor zowel 2023 als 2024 te dekken. Wanneer het ministerie van VWS alsnog met financiering komt, wordt dit met de bijdrage van € 128.000 van de Royal Schiphol Group BV al naar gelang de hoogte van het bedrag voor maximaal € 128.000 verrekend.

De samenwerkingspartijen maken aanvullende afspraken met de uitvoerende partijen. Deze afspraken worden door gemeente Haarlem vastgelegd in een subsidiebeschikking.

7. Bijlagen

- Samenwerkingsovereenkomst Veldwerk Schiphol 2023 en 2024;
- Brief over de overdracht van de organisatie van de noodzakelijke samenwerking van de gemeente Haarlem en gemeente Haarlemmermeer aan de ministers van VWS en J&V.

² Zie 5.c.i. van *Samenwerkingsafspraken Veldwerk Schiphol 2023 en 2024*